

Et sundt fiskeri er en god forretning

Bedre forvaltning af europæisk fiskeri kan skabe jobs og forbedre økonomien

2017

Fiskebranchen beskæftiger 56,6 mio. mennesker på verdensplan og repræsenterer 17% af alt forbrug af dyreprotein^a. Den Europæiske Union (EU) er verdens tredjestørste fiskeproducent, men de europæiske politikeres misforvaltning af fiskeriet har tilladt overfiskeri gennem årtier, hvilket har medført et markant fald i denne værdifulde og fælles ressource.

Fordelene ved bedre fiskeriforvaltning:

En undersøgelse iværksat af Oceana viser det enorme potentiale, der kan blive frigivet, hvis fiskeriet i EU bliver genoprettet og forvaltet fornuftigt.

- Værdien af landede fisk vil kunne stige med 2,4 mia. euro om året (+56%).
- Nettofortjenesten i fiskeri- og bearbejdningssektoren vil kunne stige med 965 mio. euro om året.
- EU's bruttonationalprodukt (BNP) vil kunne stige med 4,9 mia. euro om året.
- Der ville kunne skabes 92.000 jobs i fiskerisektoren og relaterede brancher (fødevarer, detailhandel, forbrugsvarer og tjenesteydelser).

Undersøgelsen understreger det der burde være tydeligt for os alle: Når EU-landenes regeringer eliminerer fiskeressourcerne, eliminerer man fiskeindustrien. Derfor har Oceana ført en aktiv kampagne for at standse overfiskeri, da et bæredygtigt fiskeri ikke kun gavner miljøet men også økonomien og samfundet som helhed.

EU's BNP vil kunne stige med

4,9

mia. euro / år

92.000

Potentiel stigning i antallet af jobs

EU fiskeriministres kortsigtede tankegang

Der ligger politiske beslutninger bag misforvaltningen af det europæiske fiskeri. Gennem årtier har EU-landene uddelt fiskekvoter uden at tage højde for, hvad havene egentlig rummer. De enkelte ministre er traditionelt gået efter fuld udnyttelse af nationale fangster, mens de stolt fremhæver, at de har opnået større fiskerimuligheder for deres lands flåde på bekostning af andre. Bagsiden af medaljen er, at forskere, der er finansieret af de samme EU-lande, år efter år har beregnet, hvor mange fisk der kan tages sikkert ud af havene uden at sætte størrelsen af fiskebestandene over styr. Desværre har ministrene konsekvent set bort fra de fleste af disse videnskabelige anbefalinger.

De faldende fiskebestande er en konsekvens af overfiskeri.

Den negative effekt – færre fisk i havene – på grund af kortsigtede politiske beslutninger vil vare ved, ofte længere end de ansvarlige ministres politiske hverv. Problemet med faldende naturressourcer overdrages dermed til de næste beslutningstagere i rækken.

I øjeblikket overfiskes 42% af fiskebestandene i Nordøstatlanten og mere end 90% af bestandene i Middelhavet^b.

Denne udbredte overudnyttelse af fiskebestande truer ikke kun balancen i EUs marine økosystemer, men har ført til tab af arbejdspladser og indtægter i fiskerisektoren og haft en negativ påvirkning på relaterede industrier^c.

Global effekt

Kun en tredjedel af de fisk og skaldyr, vi indtager i EU, er fanget i vores egne farvande. Resten er enten fisket af EU's flåde i tredjelande eller på åbent hav eller importeret. Derfor kommer den kulmule, du spiser, måske fra Argentina eller Namibia snarere end fra Middelhavet. En genopretning af fiskeriet i Europa betyder, at EU vil være mindre afhængig af fiskebestandene i tredjelande.

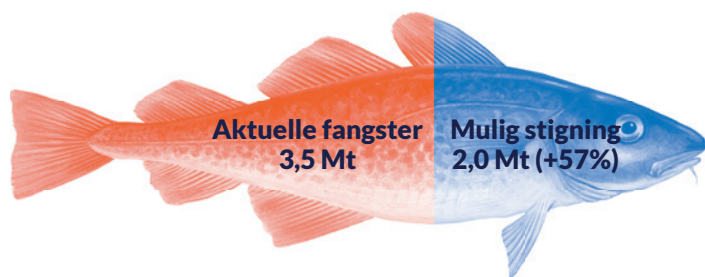


© OCEANA/ LX

Flere fisk = mere mad

På grund af overudnyttelse bliver der i øjeblikket fisket af bestande, der er mindre, end hvad de potentielt kunne være. Hvis EU's fiskebestande genoprettes og forvaltes fornuftigt, kan produktiviteten stige betydeligt. Den gode nyhed er, at vi har eksperternes ord for, at vi stadig kan nå at genopbygge fiskeressourcerne, mens vi samtidig øger den tilgængelige mængde af fisk og skaldyr og den økonomiske indtjening.

I 2016 iværksatte Oceana den hidtil mest omfattende videnskabelige undersøgelse^d af den potentielle produktivitet af Europas fiskebestande, hvis de bliver genoprettet og fornuftigt forvaltet, hos GEOMAR Helmholtz Centre for Ocean Research (Kiel, Tyskland). Undersøgelsen dokumenterede, at EU's farvande faktisk kan producere yderligere 2,0 mio. tons fisk, hvilket svarer til en stigning på 58%.



* Analysen omfatter 359 fiskebestande.

Flere fisk = flere jobs

Hvis man bevæger sig mod sunde fiskebestande og udnytter dem på deres maksimalt bæredygtige niveau^f (MSY) i henhold til de aktuelle kvotetildelinger mellem flåderne, vil det medføre en nettostigning på 92.200 fuldtidsbeskæftigede (FTB) jobs, der fordeler sig som følger:

- +23.500 direkte jobs i fiskerisektoren,
- +10.300 direkte jobs i forarbejdningssektoren, og
- +58.200 indirekte jobs i den overordnede økonomi (sektorer som fødevarer, detailhandel og tjenesteydelser).

Den største samlede stigning i beskæftigelsen ses i Spanien (+7.300 FTB), efterfulgt af Danmark (+5.200 FTB), Storbritannien (+5.100 FTB), Frankrig (+4.800 FTB) og Polen (+3.900 FTB)^g.

Disse tal kan teoretisk set blive endnu højere, hvis størstedelen af de ekstra fangster, der forventes i genopretningsscenarioet, tildeles små fartøjer i EU^h.

Hvorfor støtter politikerne overfiskeri?

På trods af forpligtelsen til at standse overfiskeri i 2015 (i særlige tilfælde i 2020^e), og med adgang til alle de nødvendige redskaber til at vende overfiskeriet (f.eks. regler og tilsyn, ledelses-systemer og videnskabelig viden), lykkedes det ikke EU at udnytte fiskebestandene på en bæredygtig måde.

Beslutningstagerne hævder, at overfiskeriet må fortsætte af samfundsøkonomiske årsager, men i virkeligheden er det blot ikke villige til at påtage sig de kortsigtede omkostninger, og fokuserer ikke på de langsigtede fordele. I de fleste tilfælde vil genopbygningen af nødlidende fiskerier medføre udfordringer på kort sigt, simpelthen fordi det er nødvendigt at skære ned på fangsterne for at give bestandene mulighed for at genoprette sig, men forskerne vurderer, at denne overgang kan ske i under ét årti^d.

Det er værd at bemærke, at den største stigning i beskæftigelsen som følge af større fangster vil ske i den overordnede økonomi, hvor mere end 60% af de nye jobs kan blive skabt. Dette forhold bekræfter den estimerede beskæftigelsesmultiplikator for fiskeriet, hvor 1 fiskerijob gennemsnitligt genererer 3 jobs i den tilknyttede forsyningskæde.

Et bæredygtigt fiskeri øger samtidig indikatorerne for arbejdskraft og skat i fiskeri- og forarbejdningssektorerne, såsom lønninger (+17%) og indkomstskat (+111%). Disse fordele vil stimulere efterspørgsel og forbrug yderligere, mens de udvider skattegrundlaget for offentlige myndigheder.



Et fiskerijob genererer 3 jobs i den relaterede forsyningskæde

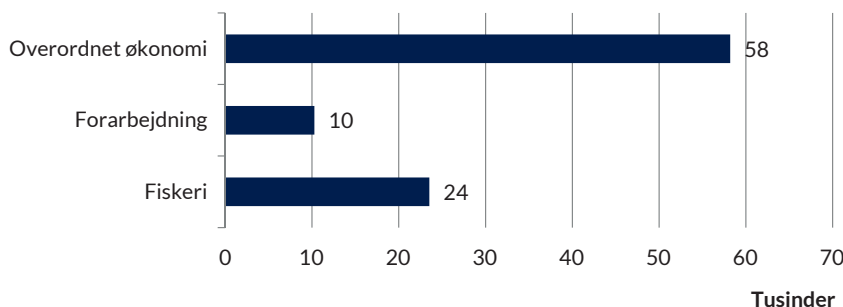


Nettofortjenesten i fiskeri- og forarbejdningssektoren vil stige med 63%, svarende til

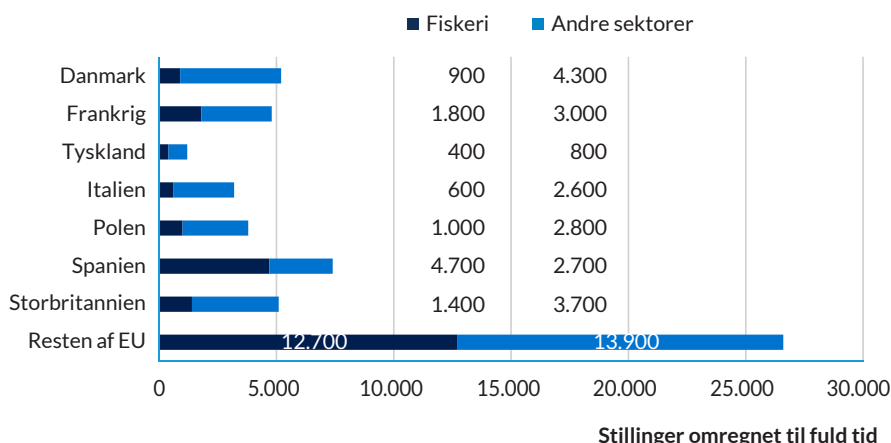
965
mio. euro



Jobskabelse (FTE) i et genopretningsscenarie



Jobskabelse (FTE) i et genopretningsscenarie



Flere fisk = flere penge

Når EU's fiskebestande er genoprettet og yder på deres maksimalt bæredygtige niveau, vil EU's BNP stige med 40 mia. euro. Denne økonomiske stimulering stammer fra en stigning i alle indikatorer, både i fiskeri- og forarbejdningssektoren, fra indtjening (+15%), til indkomst før renter og skat (EBIT) (+69%) og nettofortjeneste (+63%).

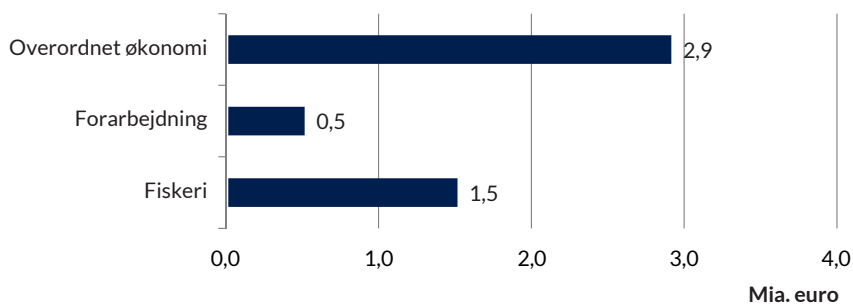
Rentabiliteten for EU's flåde i EU-farvande kan stige drastisk, hvis EU-bestandene får lov til at genoprette sig til MSY-niveauet. Hvis der ikke sker nogen ændringer i kvotetildelingen mellem flådesegmenterne, kan EU's fiskerisektor opnå en yderligere nettofortjeneste på over 817 mio. euro.

Ligesom det er tilfælde med beskæftigelsesmulighederne giver modellen os adgang til at vurdere de økonomiske konsekvenser af at favorisere fordelingen af fangster mellem flådetyperne (små eller store fartøjer^h). Hvis man derfor lægger vægt på nettofortjenesten, skal man teoretisk set tildele de fleste af de ekstra fangster, som opnås ved genopretning af bestandene, til store fartøjer.

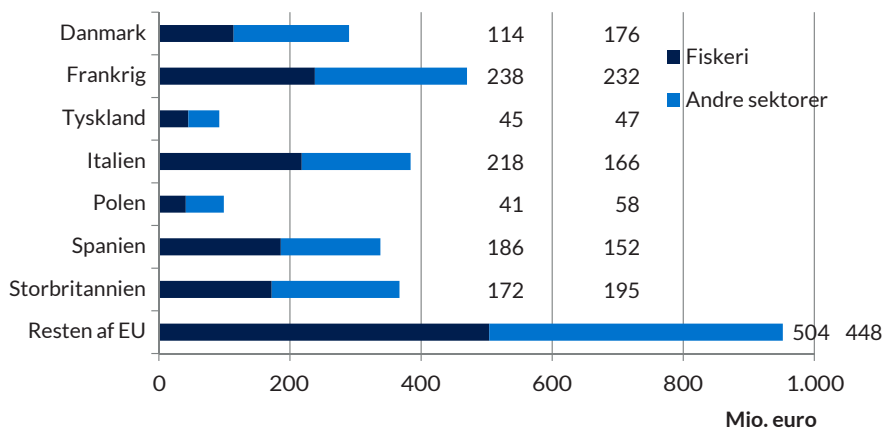


© OCEANA/ LX

Stigning i BNP i et genopretningsscenarie



Stigning i BNP i et genopretningsscenarie



Det er en fornuftig forretning at genopbygge fiskeriet i EU

Overfiskeri i den Europæiske Union er en trussel, som ikke kun rammer fiskerne men også spreder sig gennem forsyningskæden til andre økonomiske aktiviteter.

Misforvaltningen af fiskeriet i EU medfører, at branchen præsterer under niveau og ikke lever op til sit fulde indtjeningspotentiale. Det fører til stadigt stigende omkostninger, som ofte kompenseres gennem offentlig støtte. Med en årlig stigning i fangsterne på 2,1 mio. tons kan fiskeriet i EU opleve en økonomisk optur med nettogevinster af et omfang, der kan øge hele samfundsøkonomien. Jo hurtigere fiskebestandene genoprettes til MSY-niveauet, des hurtigere kan vi høste fordelene.

Det er forbløffende, at **EU's politiske beslutningstagere ignorerer en mulig vækststimulator, som kan skabe en stigning i BNP på 4,9 mia. euro og 92.000 nye jobs på tværs af kontinentet.**

Det vil være en udfordring at øge resultaterne af fiskeriaktiviteten i EU, men det giver langsigtede gevinster til fordel for producenter, forbrugere og samfundet som helhed. Processen, strategien og hastigheden af denne overgang skal stadig defineres politisk, hvilket er et kritisk punkt, der ikke kan undgå at give anledning til omkostninger og modstand fra visse interessenter, men som i sidste ende vil give gevinst.

Forskningsresultaterne giver stærke økonomiske argumenter for at genopbygge EU's fiskebestande til MSY-niveauet. For første gang er der lavet en beregning af de samfundsøkonomiske fordele for hele økonomien ved at reformere forvaltningen af fiskeriet i EU. For hvert nyt job, som er relateret til fiskeriet, skabes der mindst 3 andre jobs gennem forsyningskæden. **Bæredygtigt fiskeri har derfor en stærk og positiv effekt på den samfundsøkonomiske udvikling.**

Undersøgelsen har også peget på potentialet for at skabe yderligere samfundsværdi ved at omallokere fiskerimulighederne mellem fartøjstyperne i EU, store som små, hvilket kan bruges til at maksimere bestemte økonomiske resultater – beskæftigelse eller rentabilitet.

Rentabelt fiskeri reducerer tilskud fra skatteyderne

I øjeblikket udgør statsstøtten til fiskebranchen (direkte indkomst og brændstofstøtte) cirka 935 mio. euro på årsbasis. I genopretningsscenariet (hvor fiskeriet opnår sit maksimalt bæredygtige udbytte – MSY) vil fiskerisektorens rentabilitet stige kraftigt (+63%). Der vil muligvis ikke længere være behov for støtte. Der kan spares mindst 700 mio. euro af skatteydernes penge, som kan geninvesteres i forvaltningen af offentlige goder.



© OCEANA/ Marta Carreras

Metode

Undersøgelsen bygger på en rapport fra Froese, R. *et al* (2016)^d, som beregner den mulige årlige produktivitet for de europæiske fiskebestande i et scenarie med genopretning og sund forvaltning.

De økonomiske vurderinger af det aktuelle og det potentielle scenarie er beregnet på baggrund af data fra aktuelle fangster og de yderligere mulige fangster fra bestande, der befiskes af EU-flåden i EU-farvande. (Den eksterne flåde medregnes ikke). Mens modellen dækker de kritiske mekanismer og karakteristika i det omfang, det er muligt, skal beregningen af de estimerede samfundsøkonomiske indikatorer betragtes som omtrentlig, men stadig realistisk.

Kilderne til oplysningerne om fangstdata er ICES, FAO og ICCAT, data for værdien af fangsterne kommer fra EUMOFA, mens data for beskæftigelse, indtægter og omkostninger stammer fra STECF.

Til brug for modellen for de økonomiske forhold i fiskerisektoren og tilknyttede brancher blev der lagt en forudsætning om, at alt er andet lige, til grund for prisen på fiskeprodukter (uden hensyn til variation i de landede mængder), effektiviteten af fiskereds-kaberne, kapitalomkostninger, finansieringsstrukturen pr. fartøj, og det blev forudsat, at miljøforholdene afspejler de faktiske ændringer, der direkte følger af beslutningen om forvaltningen af fiskeriet.

Der forventes stabile priser, idet branchen er ret effektiv i forhold til at påvirke efterspørgslen aktivt. Der anvendes en vægtet gennemsnitspris pr. art (kilde: European Price Report – 2015).



© OCEANA/ LX

Referencer

- The State of World Fisheries and Aquaculture. 2016. SOFIA report. FAO 200 pp.
- STECF (Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries) 17-04 and STECF-17-06. JRC Scientific and Policy reports. Publications office of the European Union. And: Communication from the Commission, COM (2015) 239 final. Consultation on the fishing opportunities for 2016 under the Common Fisheries Policy.
- Sustainability now or later? Estimating the benefits of pathways to maximum sustainable yield for EU Northeast Atlantic fisheries. 2016. Marine Policy 72: 40-47.
- Froese, R. *et al* (2016) Exploitation and status of European stocks. Updated version. World Wide Web electronic publication. <http://eu.oceana.org/en/publications/reports/exploitation-and-status-european-stocks-froese-report>
- Forordning (EU) nr. 1380/2013 om den fælles fiskeripolitik.
- Den største langsigtede gennemsnitlige fangst, der løbende kan befiskes i en bestand under de gældende økologiske og miljømæssige forhold uden at påvirke reproduktionsprocessen væsentligt.
- Mens den økonomiske model kan opdele beskæftigelsesgevinsten efter EU-medlemsland for fiskerisektoren, betyder begrænsninger i data på artsniveau, at der ikke kan laves landespecifikke beregninger for forarbejdningssektoren og den overordnede økonomi. Der kan ses udsving i beskæftigelsen blandt medlemslandene på grund af forskelle i fangstforøgelse og branchestrukturer.
- De små fartøjer omfatter alle fartøjer på under 12 meter, der anvender passive redskaber i henhold til fiskeriredskabsdefinitionen i EU's ramme for dataindsamling (DCF), mens store fartøjer omfatter alle fartøjer over 12 meter, der anvender passive redskaber, og alle fartøjer, der anvender slæberedskaber i henhold til DCF's fiskeriredskabsdefinition.

DANMARK

Introduktion til fiskeriet i Danmark

I 2015¹ havde Danmark 1.851 registrerede flåder, hvoraf 1.394 var aktive enheder, og nogle af de aktive enheder omfatter mere end ét fartøj.

Den samlede beskæftigelse i Danmark i 2015 blev vurderet til 1,570 FTB.

Den samlede vægt, der blev landet af den danske flåde, var 866.000 tons fisk og skaldyr, med en landingsværdi på 440 mio. euro. Den samlede vægt af landingerne steg med 17% fra 2014 til 2015, mens værdien af landingerne steg med 16%. Brisling, tobis og rødspætte bidrog væsentligt til denne stigning. Atlanterhavstorsken bidrog væsentligt til stigningen i både landingsvægt og værdi. Andre økonomisk vigtige arter for Danmark er makrel og jomfruhummer.

Introduktion til den danske forarbejdningsindustri

Danmark er blandt de lande i verden, der importerer og eksporterer flest fisk og fiskeprodukter, og den danske forarbejdningsbranche producerer en bred vifte af produkter baseret på mange forskellige arter. Den danske forarbejdningsbranche genererer omkring 294 mio. euro i bruttoværditilvækst med en nettofortjeneste på 78 mio. euro. Branchen er domineret af små og mellemstore virksomheder (40% af virksomhederne har under 10 ansatte).

Visse danske regioner og øer er stærkt afhængige af de lokale fiskeri- og forarbejdnings erhverv, da der er ringe mulighed for alternativ beskæftigelse.

Fordele ved bæredygtig forvaltning af dansk fiskeri

- Den samlede vægt af fisk, der bliver landet af den danske flåde, vil kunne stige med mindst 642.000 ton om året, hvilket er en stigning på 74% i forhold til de aktuelle landinger
- Alene i fiskerisektoren vil den samlede omsætning stige med mindst 248 mio. euro.
- Nettofortjenesten i fiskerisektoren alene ville kunne blive fordoblet (en stigning på mere end 37 mio. euro om året)
- Der kan skabes mindst 900 nye fuldtidsstillinger, hvilket vil udgøre en stigning på over 57% i forhold til de aktuelle jobs i fiskerisektoren. Desuden vil der blive skabt 4.300 jobs i de tilknyttede brancher som f.eks. fødevarer, detailhandel, forbrugsvarer og tjenesteydelser.
- Danmark har den højeste beskæftigelsesmultiplikator inden for fiskerisektoren blandt EU-landene. Hver stilling, der bliver oprettet i det direkte fiskeri i Danmark, vil skabe 4,7 jobs i tilknyttede brancher.
- Det betragtelige mulige bidrag fra den danske fiskeforarbejdningsindustri er ikke medtaget i dette samfundsøkonomiske potentiale i Danmark i denne undersøgelse, eftersom begrænsninger i data betyder, at den økonomiske model ikke kan vise oplysninger for forarbejdningssektoren på landeniveau.

Case: Den vestlige østersøtorsk

Danmark har cirka 44% (2.444 ton i 2018) af den samlede kvote for den vestlige østersøtorsk (5.597 ton samlet tilladt fiskemængde (TAC) i 2018). Den potentielle stigning i fangster fra bestanden af den vestlige østersøtorsk kunne være tæt på 40.000 ton, hvis bestanden blev fisket bæredygtigt og blev genoprettet. Det vil medføre en stigning på 17.600 ton i fangsterne fra bestanden for Danmark alene, hvilket potentielt kan generere 32 mio. euro².

¹ Data vedrørende jobs og flåde kommer fra Scientific, Technical and Economic Committee for Fisheries (STECF) – The 2017 Annual Economic Report on the EU Fishing Fleet (STECF-17-12). Data om indtægt kommer fra STECF – The Economic Performance Report on the EU Fish Processing (STECF-14-21).

² Ved en gennemsnitspris for atlanterhavstorsk på 1.799 euro/ton eller 1,8 euro pr. kilo.